

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219200006
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:6219200006.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobkyne: Mgr. D. R., narodená XX. U. XXXX, bytom vo H. L., N. Č.. XXX/X, právne zast.: JUDr. Denisou Veselou, advokátkou so sídlom vo Veľkom Krtíši, Mierová č. 1, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 25. novembra 2019, Číslo: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2019/473 Ant, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2020, č.k. 28Sa/4/2020-76, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 17. decembra 2020, č.k. 28Sa/4/2020-76 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 25. novembra 2019, Číslo: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2019/473 Ant, ktorým žalovaný ako odvolací správny orgán postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v rozhodnom znení (ďalej len „Správny poriadok“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš zo 17. apríla 2018, Číslo: VK1/OPPnKaPC/SOC/2018/16355-005. Týmto rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z.z.“) nevyhovел žiadosti žalobkyne z 21. februára 2018 na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím - syna K. R., narodeného XX. K. XXXX a peňažný príspevok na opatrovanie jej nepriznal.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal v intenciách § 13, § 14 ods. 4, § 15 ods. 1, § 39 ods. 1 a § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že žalobkyňa sa svojou žiadosťou domáhala o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie na základe zákona č. 447/2008 Z.z. z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia jej syna. Orgány verejnej správy tak v prvostupňovom, ako aj druhostupňovom konaní si pre svoje rozhodnutie zadovážili podklady tak, ako to stanovil tento právny predpis, vo veci boli vypracované lekárske posudky posudkovými lekármi, bolo vykonané sociálne šetrenie, na základe ktorého bol vypracovaný posudkový záver a následne spracovaný komplexný posudok. Lekársky posudok v odvolacom konaní bol vypracovaný 04. novembra 2019 s tým, že posudkový lekár vychádzal z odborných nálezov predložených žalobkyňou. Zistenia posudkového lekára zodpovedali odborným nálezom z psychiatrických vyšetrení z 18. septembra 2019, 08. februára 2018, 23. októbra 2017, psychologického vyšetrenia z 27. marca 2017 a z vyšetrenia všeobecného lekára, keď u posudzovanej osoby bolo potvrdené ochorenie hyperaktívna porucha s hraničným intelektom a stereotypnými pohybmi a obsedantne-kompluzívna porucha, pričom v prípade posudzovanej osoby išlo o ťažké zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy 50 %. Popis psychiatrom - spontánna verbalizácia usmerniteľná, orientovaný správne, ale aj autopsychicky, poruchy pozornosti, mierne zvýšená ultrapsychická tenzia pri verbalizácii problémov, stereotypné pohyby, nálada eutýmna, afektivita labilná, anxiózne reakcie a zvýšená sugestibilita, emotivita plochá, myslenie je uľpievavé, bez bludných obsahov, vo vnímaní bez porúch, nízka frustračná tolerancia, bez agresivity v správaní, ťažšie usmerniteľný. MMSE test kognitívnych funkcií je s normálnym výsledkom, IMF v pásme priemeru, bez podstatných zmien od roku 2013, vedomosti, duševný obzor a pamäťové schopnosti vykazujú mierne zlepšenie, naďalej veľmi pomalé psychomotorické tempo. Posudzovaný netrpí zmyslovou poruchou, v správaní dominuje hyperaktívna porucha s obsedantne - kompluzívnou poruchou, orientovaný správne, bez popisu agresivity, bez prejavov kardiálnej a respiračnej nedostatočnosti, bez porúch sfinkterov. Zdravotný stav syna žalobkyne bol posúdený posudkovým lekárom, ktorý vychádzal zo zdravotnej dokumentácie a odborných nálezov predkladaných žalobkyňou, o ktorom obsahu neboli žiadne rozdiely s posudzovanou zdravotnou dokumentáciou. V konaní bolo vykonané aj sociálne šetrenie a následne vypracovaný komplexný posudok v súlade so zisteniami z tohto sociálneho šetrenia, kedy bola zistená odkázanosť syna žalobkyne v súlade s dosiahnutým počtom bodov ako stupeň odkázanosti I. Tieto skutočnosti žalovaný správne právne posúdil, že nenapĺňajú podmienky na priznanie príspevku na opatrovanie syna žalobkyne. K žalobkyňou uvádzanému agresívnemu správaniu syna, respektíve jeho vývoj od detstva, krajský súd uviedol, že žalovaný je viazaný skutočným stavom, ktorý existuje ku dňu vydania jeho rozhodnutia. Podľa lekárskeho nálezov z roku 2017 až 2019, ktoré boli predložené správne orgánu k žiadosti žalobkyne, respektíve v priebehu konania syn žalobkyne nevykazoval agresívne správanie, a teda celá argumentácia žalobkyne o potrebe celodenného dohľadu nad jej synom z dôvodu jeho agresívneho správania nemala základ v zistenom zdravotnom stave posudzovanej osoby. V administratívnom konaní nebola preukázaná odkázanosť syna žalobkyne v dôsledku jeho ťažkého zdravotného postihnutia na celodennú starostlivosť.

4. Pokiaľ žalobkyňa navrhla vykonať dôkaz výsluchom určitých osôb, takému návrhu súd nevyhovel s poukazom na to, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy v administratívnom konaní; rovnako podstatnou skutočnosťou pre priznanie nároku na príspevok na opatrovanie je, že potreba celodenného opatrovania vychádza zo zdravotného stavu ťažko zdravotne postihnutej osoby, ktorý je zdokumentovaný v zdravotnej dokumentácii tejto osoby. Rovnako ako nedôvodné vyhodnotil námietky žalobkyne týkajúce sa nekorektného postupu pracovníčok žalovaného pri vykonaní sociálneho šetrenia. Žalobkyňa neuviedla, aký vplyv mali ňou tvrdené skutočnosti na zistenia v rámci sociálneho šetrenia, nenamietala žiaden z výsledkov tohto sociálneho šetrenia, a preto z takýchto námietok nebolo možné dospieť k záveru, že by rozhodnutie bolo v rozpore so zákonom. Žalobkyňa uviedla, že podpísala zápisnicu zo sociálneho šetrenia bez pripomienok, a preto jej tvrdenie o tom, že si zápisnicu vopred nemohla prečítať, nemá oporu v obsahu správneho spisu.

5. Z uvedených dôvodov krajský súd považoval námietky žalobkyne za nedôvodné a žalobu podľa § 190 SSP zamietol.

6. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobkyňi, ktorá nebola v konaní úspešná, nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

9. Konkrétne namietala, že v predmetnej veci absentovalo presvedčivé odôvodnenie zmeny rozhodujúcich skutočností, porovnanie predchádzajúceho stavu a terajšieho stavu, teda žalovaný nezdôvodnil, v čom spočívala zmena zdravotného stavu syna žalobkyne, ktorou bola zrušená potreba dohľadu pri jeho psychiatrickom ochorení, ktorá odôvodňovala v predchádzajúcom období priznaný opatrovatel'ský príspevok. S uvedeným sa tiež nevysporiadal krajský súd. Poukázala na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, III. ÚS 36/2010, IV. ÚS 115/03, I. ÚS 114/08), ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [sp. zn. 5Co/200/2014, 4Sžo/3/2011, 4Sžo/1/2011, Sžo/23/2012 (bez uvedenia označenia príslušného senátu; pozn. súdu)] kladúce dôraz na riadne zdôvodnenie rozhodnutí orgánov verejnej správy a súdov.

10. Namietala tiež, že miera funkčnej poruchy syna žalobkyne bola stanovená podľa Kapitoly IV., položka č. 2 písm. c/ prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z.z. - Poruchy osobnosti, správania, intelektu, komunikácie, ťažké narušenie sociálnej prispôsobivosti v rozsahu 50 % (z rozpätia 50 % až 60 %) a nie 60 %, ktorú mal syn žalobkyne stanovenú v roku 2018 a inokedy vo výške 70 %; rovnako namietala, že nedošlo k navýšeniu miery funkčnej poruchy o 10 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy.

11. Ďalej namietala, že podkladom pre vypracovanie komplexného posudku mal byť v zmysle § 15 zákona č. 447/2008 Z.z. lekárske posudky a posudkový záver v rámci sociálnej posudkovej činnosti, pričom tieto dve prílohy pri komplexnom posudku absentujú a netvorí prílohu samotného rozhodnutia žalovaného, kde následne si žalobkyňa nemohla a nemôže overiť správnosť uvedených tvrdení v komplexnom posudku.

12. Vyjadrila tiež nesúhlas so závermi plynúcimi z psychiatrických a psychologických vyšetrení jej syna, majúca za to, že tieto sú neaktuálne primárne s ohľadom na (podľa žalobkyne) nebezpečné a agresívne správanie jej syna, pre ktoré bolo niekoľkokrát vedené priestupkové konanie, v trestnom konaní mu bola nariadená ústavná liečba v rámci ochranného opatrenia, a teda sa vyžaduje celodenný dohľad. Správny orgán mal syna žalobkyne predvolať na posúdenie jej zdravotného stavu za účelom maximálnej objektivity a náležitého zistenia všetkých relevantných súvislostí. Ako nepreskúmateľné vyhodnotila bodové hodnotenie vo výške 105 bodov podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z.z. zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z.z.“; pozn. súdu) a tým, celkové zaradenie syna žalobkyne do prvého stupňa odkázanosti. Nie je zrejmé, ako dospeli správne orgány k uvedenému bodovému ohodnoteniu a koľko bodov bolo udelených pri konkrétnych činnostiach v zmysle prílohy č. 3. Tiež je neopomenuteľným faktom, že od poslednej návštevy psychiatra až po rozhodnutie súdu uplynula doba vyše jedného roka a súd mohol podľa § 204 SSP doplniť dokazovanie, keď lekárske nálezy z rokov 2017 a 2019 nezohľadňujú aktuálny stav.

13. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

14. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadril podaním z 09. marca 2021.

15. Plne sa stotožnil so závermi, ku ktorým dospel vo svojom rozsudku krajský súd, napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne a vydané v súlade so zákonom č. 447/2008 Z.z.

16. Žalovaný pri hodnotení zdravotného stavu syna žalobkyne vychádzal z odborných lekárskeho nálezov, ktoré predložila samotná žalobkyňa, a nemal dôvod spochybňovať ich obsah, žalobkyňa tvrdenia o agresivite syna nepreukázala hodnoverným dôkazom, pričom podľa psychiatrických vyšetrení takéto prejavy u syna žalobkyne nie sú, napriek viacerým odporúčaniam a poučeniam žalobkyne

permanentne odmietala hospitalizáciu syna, ktorú odporúčal aj psychiater za účelom presnejšej diagnostiky a nasadenia adekvátnej liečby v prípade, že by boli potvrdené prejavy agresivity v správaní. K námietke žalobkyne, že v minulosti jej bol priznaný peňažný príspevok na opatrovanie, pričom nie je zrejmé, v čom spočívala zmena zdravotného stavu, žalovaný uviedol, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe žiadosti žalobkyne z 21. februára 2018, v tom čase žalobkyňa už poberateľkou uvedeného peňažného príspevku nebola. Táto skutočnosť bola predmetom odôvodnenia rozhodnutia, ktorým bol peňažný príspevok na opatrovanie syna žalobkyne odňatý s účinnosťou od 01. novembra 2013. V čase od júla 2016 do júla 2017 bol synovi žalobkyne vyplácaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Dodal, že v minulosti bol žalobkyni priznaný peňažný príspevok na opatrovanie v čase, keď syn bol maloletý a mal popisované problémové správanie vyúsťujúce do agresivity voči matke a okoliu, o čom svedčí napríklad uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš o vzatí do väzby z 30. júna 2005, v tom období bol maloletý syn žalobkyne hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici a bola mu nasadená zodpovedajúca liečba. Na základe žiadosti syna žalobkyne o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu bolo v roku 2013 a v roku 2014 vykonané nové posúdenie jeho zdravotného stavu a na základe psychiatrického vyšetrenia žalovaný v komplexnom posudku zo 14. februára 2014 konštatoval, že zdravotný stav posudzovaného sa zlepšil a ako forma kompenzácie bol navrhnutý peňažný príspevok na osobnú asistenciu v rozsahu 426 hodín ročne. Táto skutočnosť bola dôvodom k odňatiu peňažného príspevku na opatrovanie. V súčasnosti žalobou napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe riadne zisteného stavu veci, v čase vydania rozhodnutia žalovaný vychádzal z dôkazov, ktoré posúdil každý zvlášť a vo vzájomnej súvislosti, pričom zohľadnil všetky žalobkyňou predložené odborné nálezy.

17. K ďalším námietkam žalovaný uviedol, že miera funkčnej poruchy nie je nemenná, vychádza sa z aktuálnych odborných náleзов, ktoré môžu preukazovať aj zmenu zdravotného stavu, pričom pre posúdenie odkázanosti na niektorú z foriem kompenzácie, zvýšenie miery funkčnej poruchy, ktorá dosiahla najmenej 50 %, nie je podstatné, nakoľko neodôvodňuje automaticky nárok na niektorú z foriem kompenzácie. Rovnako uviedol, že komplexný posudok je podkladom pre rozhodnutie, nie jeho prílohou, komplexný posudok bol riadne v súlade s § 55 ods. 6 a ods. 13 zákona č. 447/2008 Z.z. doručený; lekárske posudky a posudkový záver nebol žalovaný povinný doručiť. K namietanému nepredvolaniu syna žalobkyne pred posudkovým lekárom žalovaný uviedol, že povinnosťou posudkového lekára nie je nahrádzať, alebo modifikovať vyšetrenia odborných lekárov, ktorí liečia klienta niekoľko rokov a nahrádzať ich vlastným vyšetrením. Pre určenie miery funkčnej poruchy nie je dôležitý okamžitý stav posudzovanej osoby, ale nedostatok telesných, zmyslových alebo duševných schopností fyzickej osoby trvajúci dlhšie ako 12 mesiacov. Okrem toho zákon zveruje kompetencie o tom, či je potrebné osobné stretnutie posudkového lekára s posudzovanou fyzickou osobou, posudkovým lekárom okrem prípadu, kedy o to písomne fyzická osoba požiada. V tomto smere poukázal tiež na § 24 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z.z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, podľa ktorého v čase krízovej situácie sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu⁴⁴⁾ (odkaz na § 11 zákona č. 447/2008 Z.z.; pozn. súdu) vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak. Uzavrel, že dôkazné bremeno je podľa § 57 ods. 1 písm. a/ zákona č. 447/2008 Z.z. na strane žalobkyne.

18. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

IV.

19. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobkyni dňa 17. marca 2021 na vedomie.

V.

20. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

21. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

22. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

23. Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

24. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

25. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

26. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

27. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

28. Podľa § 199 ods. 1 písm. d/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

29. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 25. novembra 2019, Číslo: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2019/473 Ant, ktorým žalovaný ako odvolací správny orgán postupom podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš zo 17. apríla 2018, Číslo: VK1/OPPnKaPC/SOC/2018/16355-005. Týmto rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. nevyhovel žiadosti žalobkyne z 21. februára 2018 na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím - syna K. R., narodeného XX. K. XXXX a peňažný príspevok na opatrovanie jej nepriznal.

30. Zákon č. 447/2008 Z.z. upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu.

31. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

32. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., posudková činnosť na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť.

33. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu, sociálny pracovník príslušného orgánu a iní prizvaní odborníci, najmä z oblasti stavebníctva, architektúry, ergoterapie a pomôcok.

34. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., lekárska posudková činnosť na účely tohto zákona je
a/ hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby,
b/ určovanie miery funkčnej poruchy.

35. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

36. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z.z., pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6 (ďalej len "lekársky nález"), ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho nálezu je uvedený v prílohe č. 1.

37. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., ak fyzická osoba v priebehu konania vo veciach kompenzácie, preukazu alebo parkovacieho preukazu predloží ďalšiu zdravotnú dokumentáciu, ktorá nie je obsahom lekárskeho nálezu, posudkový lekár túto zdravotnú dokumentáciu posúdi a zohľadní ju v lekárskom posudku.

38. Podľa § 11 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z., lekársky nález je na účely tohto zákona aktuálny, ak nie je starší ako šesť mesiacov.

39. Podľa § 11 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z., posudkový lekár môže vychádzať aj z lekárskeho nálezu, ktorý je starší ako šesť mesiacov, ak je podľa posudkového lekára zdravotný stav fyzickej osoby chronický s trvalým poškodením a miera funkčnej poruchy je definitívna a od ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie.

40. Podľa § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z., posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

41. Podľa § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z., posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

42. Podľa § 11 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z.z., výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho posudku je uvedený v prílohe č. 2.

43. Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je
a/ posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
b/ posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
c/ posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti,
d/ posudzovanie všetkých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a
e/ navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

44. Podľa § 13 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z.z., sociálna posudková činnosť sa vykonáva za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie. Sociálna posudková činnosť sa môže vykonávať aj za účasti fyzickej osoby, ktorú fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určí a aj v prostredí, v ktorom sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím obvykle zdržiava.

45. Podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z., výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

46. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu. 10) [odkaz na § 49 ods. 10 a 12 a príloha č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov].

47. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., opatrovanie na účely tohto zákona je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na opatrovanie podľa § 14 ods. 4, ak tento zákon neustanovuje inak.

48. Podľa § 39 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., účelom opatrovania je zabezpečiť každodenne pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvať v prirodzenom domácom prostredí.

49. Podľa § 55 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z., ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a o parkovacom preukaze.

50. Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., ak fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, osobne opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

51. Podľa § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z., podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

52. Podľa § 55 ods. 13 zákona č. 447/2008 Z.z., príslušný orgán doručí účastníkovi konania spolu s rozhodnutím aj komplexný posudok alebo lekársky posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia. Pri peňažnom príspevku na opatrovanie doručí príslušný orgán účastníkovi konania rozhodnutie a fyzickej osobe, na ktorej opatrovanie účastník konania tento príspevok žiada, doručí komplexný posudok alebo lekársky posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia.

53. Podľa § 57 ods. 1 písm. a/ zákona č. 447/2008 Z.z., fyzická osoba, ktorá je účastníkom právnych vzťahov vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, je povinná preukázať skutočnosť rozhodujúcu na priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu, na jeho výšku alebo výplatu.

54. Podľa § 49 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z.z., odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely poskytnutia sociálnej služby sa posudzuje podľa prílohy č. 3. Pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby sa dosiahnuté body podľa prílohy č. 3 písm. A v prvom bode až dvanástom bode sčítajú. Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priemerný rozsah odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodinách sa určí na základe celkového počtu bodov.

55. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho, ako aj pripojeného administratívneho spisu mal preukázané, že

- žalobkyňa na predpísanom tlačive dňa 21. februára 2018 požiadala o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie syna K. R., narodeného XX. K.Í. XXXX,

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo 17. apríla 2018 vydaným pod číslom VK1/OPPnKaPC/SOC/2018/16355-005 nevyhovel žiadosti žalobkyne z 21. februára 2018 a peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby - syna K. R. jej nepriznal

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvoril Komplexný posudok zo 14. februára 2014, vyhotovený v súvislosti so žiadosťou podanou synom žalobkyne o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu (podľa ktorého sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia v oblasti mobility a orientácie, komunikácie, sebaobsluhy navrhli kompenzovať formou peňažného príspevku na osobnú asistenciu v rozsahu 426 hodín); prvostupňový správny orgán v súvislosti s podaním žiadosti o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie z 21. februára 2018 si vo veci zabezpečil aktuálny Lekársky posudok z 03. apríla 2018, v ktorom príslušný posudkový lekár vo vzťahu k synovi žalobkyne konštatoval, že nevyžaduje nepretržitý dohľad inou fyzickou osobou podľa zákona č. 448/2008 Z.z. s predpokladaným stupňom odkázanosti I (105 bodov), čo tiež potvrdili aj výsledky sociálneho šetrenia realizovaného dňa 28. marca 2018. Vzhľadom na to, že v stave syna žalobkyne nenastali podstatné zmeny od roku 2013, prvostupňový správny orgán zotrval vo veci aktuálne podanej žiadosti žalobkyne o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie na záveroch plynúcich z predmetného komplexného posudku zo 14. februára 2014],

- na odvolanie žalobkyne druhostupňový správny orgán rozhodnutím z 10. augusta 2018, Číslo: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2018/7826 Ant zamietol odvolanie a prvostupňové rozhodnutie zo 17. apríla 2018 potvrdil

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvoril Komplexný posudok z 01. augusta 2018 (podľa ktorého, syn žalobkyne je i naďalej odkázaný na peňažný príspevok na osobnú asistenciu ako najvhodnejšiu formu kompenzácie ťažkého zdravotného postihnutia; podmienky na priznanie peňažného príspevku na opatrovanie žalobkyňa nespĺňala, keď po sčítaní jednotlivých bodov plynúcich z prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. dosiahol syn žalobkyne 105 bodov, čomu zodpovedal stupeň odkázanosti I) a vychádzajúci z vyhotoveného Lekárskeho posudku z 31. júla 2018 a Posudkového záveru z 31. júla 2018 vyhotoveného v rámci sociálnej posudkovej činnosti],

- na základe žaloby podanej proti vyššie uvedenému rozhodnutiu z 10. augusta 2018 Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. júla 2019, č.k. 28Sa/20/2018-58 predmetné rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie

[dôvod, pre ktorý príslušný krajský súd pristúpil k zrušeniu rozhodnutia a k vráteniu veci spočíval v tom, že sociálne šetrenie v domácom prostredí žalobkyne nebolo vykonané v druhostupňovom konaní zvlášť za situácie, keď podstata námietok žalobkyne smerovala k nesprávnemu zisteniu rozsahu potreby dohľadu, ktorý si vyžadoval syn žalobkyne v dôsledku jeho psychiatrického ochorenia],

- žalovaný následne viazaný právnym názorom vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku krajského súdu tu preskúmaným rozhodnutím z 25. novembra 2019, Číslo: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2019/473 Ant odvolanie žalobkyne opätovne zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 17. apríla 2018

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvoril Komplexný posudok z 13. novembra 2019, v ktorom bol opakovane ako najvhodnejšia forma kompenzujúca sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia syna žalobkyne stanovený peňažný príspevok na osobnú asistenciu v rozsahu 426 hodín ročne; podmienky na priznanie peňažného príspevku na opatrovanie žalobkyňa nespĺňala, keď po sčítaní jednotlivých bodov plynúcich z prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. dosiahol syn žalobkyne 105 bodov, čomu zodpovedal stupeň odkázanosti I, z ktorého dôvodu tento typ peňažného príspevku navrhnutý nebol. Vo veci žalovaný zabezpečil vyhotovenie Lekárskeho posudku zo 04. novembra 2019 a Posudkového záveru z 05. novembra 2019 majúceho podobu výsledku sociálnej posudkovej činnosti a konkrétne vychádzajúceho zo šetrenia sociálnych dôsledkov uskutočneného dňa 10. októbra 2019 v domácom prostredí].

56. Najvyšší správny súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojených administratívnych spisov konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od právnych záverov prijatých súdom vo veci samej.

57. V prejednáwanej veci nebolo sporné, že syn žalobkyne je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím; spornou však zostala otázka, či zdravotný stav syna žalobkyne čo do ustálenia stupňa odkázanosti podľa § 49 ods. 10 a 12 zákona č. 448/2008 Z.z. vrátane jeho prílohy č. 3 v spojení s § 14 ods. 4 zákona

č. 447/2008 Z.z. odôvodňuje odkázanosť v takom stupni, ktorý by zakladal splnenie podmienok pre priznanie peňažného príspevku na opatrovanie.

58. Najvyšší správny súd v prvom rade uvádza, že príslušným orgánom na hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby, ale aj na posudzovanie jednotlivých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu oprávnenej osoby s tým, že konkrétne je toto posudzovanie zverené posudkovým lekárom, ktorí na základe predložených odborných lekárskeho nálezov, a jednak na základe výsledkov získaných sociálnym šetrením v domácnosti sociálnymi pracovníkmi, vyhodnotili, že syn žalobkyne síce má status osoby ťažko zdravotne postihnutej s mierou funkčnej poruchy 50 % podľa Kapitoly IV., položka č. 2 písm. c/ prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z.z. - Poruchy osobnosti, správania, intelektu, komunikácie, ťažké narušenie sociálnej prispôsobivosti v rozsahu 50 % (z rozpätia 50 % až 60 %), avšak čo do posúdenia a ustálenia stupňa odkázanosti podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z. v spojení s § 49 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z.z. a na to nadväzujúcej prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. sa jednoznačne zhodli na tom, že syn žalobkyne nie je odkázaný na opatrovanie, nakoľko stupeň jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby nedosiahol hodnotu V alebo VI podľa zákona č. 448/2008 Z.z. Stupeň odkázanosti syna žalobkyne bol ustálený na hodnotu I s počtom bodov 105, pričom syn žalobkyne bol minimálne pri dvoch úkonoch stravovania a pri dodržiavaní liečebného režimu odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, čomu zodpovedala hodnota 5; v ostatných činnostiach plynúcich z prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. (1/ vyprázdňovanie močového mechúra, 2/ vyprázdňovanie hrubého čreva, 3/ osobná hygiena, 4/ celkový kúpeľ, 5/ obliekanie a vyzliekanie, 6/ zmena polohy, sedenie a státie, 7/ pohyb po schodoch, 8/ pohyb po rovine, 9/ orientácia v prostredí) syn žalobkyne nebol odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, a teda týmito činnosťami zodpovedalo bodové ohodnotenie 10. V súvislosti s výkonom dohľadu bolo ustálené, že syn žalobkyne je odkázaný na dohľad počas dňa minimálne pri troch činnostiach, čomu zodpovedalo bodové ohodnotenie 5 a v celkovom súhrne 105 bodov, čo podľa časti B prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. zodpovedalo dolnej hranici stupňa odkázanosti I. V tomto smere je podstatný posudkový záver z 05. novembra 2019 ako výsledok sociálneho šetrenia vykonaného dňa 10. októbra 2019, podľa ktorého bolo zistené, že syn žalobkyne je na invalidnom dôchodku, nemá obmedzené pohybové schopnosti, pohybuje sa bez opory, mimo domáceho prostredia sa pohybuje v sprievode matky, je samostatný pri pohybe po schodoch, pri zmene polohy, sedení a státí, prípravu suchej stravy si dokáže zabezpečiť sám, varenú stravu zabezpečuje matka, pri konzumácii stravy a pití tekutín je samostatný, pri vykonávaní fyziologických potrieb a úkonoch očisty po potrebe je samostatný, ako aj pri vykonávaní osobnej hygieny s tým, že matka uviedla, že musí dohliadať, či uvedené úkony vykonal, samostatný je tiež pri strihaní nechťov na rukách a nohách, matka skontroluje, či sa dostatočne poumýval, snaží sa obliekať a vyzliekať sám, šnúrky na topánkach si vie zaviazať, predpis liekov a dávkovanie liekov si zabezpečuje samostatne, pričom matka dohliada na správne užívanie liekov a správnosť liečby. Tieto závery neboli žalobkyňou spochybnené.

59. Žalobkyňa sa nestotožňovala so závermi plynúcimi z psychiatrických a psychologických vyšetrení jej syna, majúca za to, že tieto sú neaktuálne primárne s ohľadom na (podľa žalobkyne) nebezpečné a agresívne správanie jej syna. Dodala, že od poslednej návštevy psychiatra až po rozhodnutie súdu uplynula doba vyše jedného roka a súd mohol podľa § 204 SSP doplniť dokazovanie, keď lekárske nálezy z rokov 2017 a 2019 nezohľadňujú aktuálny stav. V tejto súvislosti najvyšší správny súd uvádza, že primárne aj pre oblasť sociálnych vecí platí pravidlo obsiahnuté v § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Správny súd môže (výnimočne, ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva) doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy najmä vtedy, ak od vykonaného dôkazu závisí zistenie splnenia podmienok na priznanie nároku na určitú sociálnu dávku alebo službu. Tak je to osobitne v prípade, ak je obsah posudku posudkového lekára neúplný alebo je namietaná jeho neobjektívnosť a žiadateľ predkladá také správy o svojom zdravotnom stave, ktoré neboli v posudkových záveroch obsiahnuté a vyhodnotené, hoci boli k dispozícii, alebo ak aj k dispozícii neboli, nové zistenia svedčia o tom, že zdravotné ťažkosti mohli byť v čase posudkovej činnosti už prítomné.

60. V predmetnej veci žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala (napríklad aj doložením novších lekárskeho správ zo psychologických / psychiatrických vyšetrení), že by zdravotný stav jej syna v rozhodnom období (t.j. v čase relevantnom na účely konania a rozhodovania o žiadosti o priznanie

peňažného príspevku na opatrovanie) vykazoval tak závažné znaky agresivity ako tvrdí žalobkyňa. V tomto smere nemožno krajskému súdu nič vyčítať. Rovnako v administratívnom konaní posudkový lekár žalovaného vychádzal z lekárskeho správ predložených žalobkyňou (predovšetkým sa jednalo o psychiatrické vyšetrenia MUDr. W. z 27. marca 2017, 23. októbra 2017, 08. februára 2018 a z 18. septembra 2019), podľa ktorých bola vo vzťahu k synovi žalobkyne konštatovaná spontánna verbalizácia, ktorá je usmerniteľná, orientovaný je správne, allo- aj autopsychický, poruchy pozornosti, mierne zvýšená intrapsychická tenzia pri verbalizácii problémov, dynamogénia instabilná, stereotypné pohyby, nálada euthýmna, afektivita labilná, anxiózne reakcie a zvýšená sugestibilita, plochá emotivita, myslenie ulpievavé, perseverácie, bez bludných obsahov, vo vnímaní bez porúch, aktivita zúžená, nízka frustračná tolerancia, bez agresivity v správaní, ťažšie usmerniteľný. Ako záver odborný lekár ustálil hyperaktívnu poruchu s hran. intelektom a stereotypnými pohybmi a obsedantne-kompulzívnu poruchu. Aj vzhľadom na tieto závery príslušný posudkový lekár v Lekárskom posudku zo 04. novembra 2019 dospel k záveru, že syn žalobkyne netrpí zmyslovou poruchou, v správaní dominuje hyperaktívna porucha s obsedantno kompulzívnu poruchou, orientovaný správne, bez popisu agresivity, bez prejavov karidálnej a respiračnej nedostatočnosti, bez porúch sfinkterov. Najvyšší správny súd zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre ustálenie záveru o miere funkčnej poruchy a jej rozsahu, ako aj ďalších otázok na to nadväzujúcich (§ 11 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z.) a musí rovnako ako správne orgány vychádzať z lekárskeho posudkov, vo vzťahu ku ktorým posudzuje relevantnosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o konkrétny peňažný príspevok na kompenzáciu - tu peňažný príspevok na opatrovanie.

61. Najvyšší správny súd sa stotožňuje so záverom, že povinnosťou posudkového lekára nie je nahrádzať, alebo modifikovať vyšetrenia odborných lekárov, ktorí liečia svojho pacienta niekoľko rokov a nahrádzať ich vlastným vyšetrením. Pre určenie miery funkčnej poruchy nie je dôležitý okamžitý stav posudzovanej osoby, ale nedostatok telesných, zmyslových alebo duševných schopností fyzickej osoby trvajúci dlhšie ako 12 mesiacov. Okrem toho zákon zveruje kompetencie o tom, či je potrebné osobné stretnutie posudkového lekára s posudzovanou fyzickou osobou, posudkovým lekárom okrem prípadu, kedy o to písomne fyzická osoba požiada s tým, že podľa § 24 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z.z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, v čase krízovej situácie sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu⁴⁴⁾ (odkaz na § 11 zákona č. 447/2008 Z.z.; pozn. súdu) vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak. Rovnako aj stanovenie miery funkčnej poruchy, či už v rozsahu 50 % alebo 60 % nemá vplyv pre priznanie toho ktorého peňažného príspevku. Poukaz žalobkyne na agresívne správanie syna v minulosti nie je pre tu prejednávanú vec relevantný, nakoľko posudkový lekár na účely posudzovania jednotlivých kritérií plynúcich z vyššie citovaného § 11 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. vychádza z aktuálnych lekárskeho nálezov, t.j. nie starších ako šesť mesiacov podľa § 11 ods. 3 a 6 zákona č. 447/2008 Z.z. (porovnaj § 11 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z.). Žalobkyňa (i napriek tomu, že sa jedná o návrhové konanie; § 55 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z.) nepredložila žiaden taký dôkaz (lekársku správu), z ktorého by vyplývala potreba sa bližšie zaoberať určitou otázkou a majúcou zásadný vplyv na proces posudzovania zo strany posudkového lekára. Podľa § 57 ods. 1 písm. a/ zákona č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba, ktorá je účastníkom právnych vzťahov vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu, na jeho výšku alebo výplatu. Len pre úplnosť súd dodáva, že sama žalobkyňa hospitalizáciu syna odmieta. Lekársky posudok a posudkový záver tvoria podľa § 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. podklady pre vydanie komplexného posudku, nie sú však jeho prílohou, a teda nedoručujú sa spolu s komplexným posudkom. Komplexný posudok z 13. novembra 2019 bol riadne v súlade s § 55 ods. 13 zákona č. 447/2008 Z.z. doručený.

62. K námietke žalobkyne, že v minulosti jej bol priznaný peňažný príspevok na opatrovanie, pričom nie je zrejmé, v čom spočívala zmena zdravotného stavu, najvyšší správny súd uvádza, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe žiadosti žalobkyne z 21. februára 2018, v tom čase žalobkyňa už poberateľkou uvedeného peňažného príspevku nebola. Táto skutočnosť bola predmetom odôvodnenia rozhodnutia, ktorým bol peňažný príspevok na opatrovanie syna žalobkyne odňatý s účinnosťou od 01. novembra 2013.

63. Najvyšší správny súd tiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobkyne, ktorou namietala nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, ako aj rozhodnutia žalovaného. V tejto súvislosti aj Ústavný súd Slovenskej republiky pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06). Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. apríla 1994, č. 16034/90, § 61). Vo svetle takto prezentovaných záverov možno potvrdiť, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval zákonu zodpovedajúcim spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci (dajúc zreteľ na charakter súdneho prieskumného konania v rámci správneho súdnictva) postačujúcim spôsobom reflektoval na žalobkyňu vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, presvedčivo a náležite odôvodnil.

64. V tomto smere (keďže článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky dopadá aj na orgány verejnej správy) žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného súčasne odkazujúce na relevantné lekárske posudky a závery z nich plynúce možno považovať aj za týchto okolností za spĺňajúce aspoň základné kritériá kladené na odôvodnenie správneho rozhodnutia. Možno snáď žalovanému správne orgánu vytknúť, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nezaoberal dôslednejšie spôsobom výpočtu jednotlivých bodov, ktoré v súhrne dosiahli hodnotu 105, čomu zodpovedal I. stupeň odkázanosti, avšak v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím zo 17. apríla 2018 a príslušným komplexným posudkom z 13. novembra 2019 možno tento počet bodov identifikovať. Z napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím vyplýva, že syn žalobkyne bol vo väčšine činností plynúcich z prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. samostatný (týmto činnostiam zodpovedala hodnota 10) a iba v troch prípadoch - príprava stravy, dodržiavanie liečebného režimu a čiastočný výkon dohľadu zo strany žalobkyne - potreboval syn žalobkyne čiastočnú pomoc, čomu zodpovedala hodnota 5 (bližšie pozri bod 58 tohto rozsudku). Za tohto stavu a vzhľadom na dosiahnutý značný počet bodov (pre dosiahnutie stupňa V bolo v zmysle časti B. prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. potrebné dosiahnuť 44 až 25 bodov, a pre stupeň VI 24 až 0 bodov), najvyšší správny súd toto pochybenie v odôvodnení nepovažoval za tak závažné, aby malo vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

65. Pokiaľ bude mať žalobkyňa k dispozícii aktuálne vyšetrenia odborných lekárov preukazujúce zhoršenie zdravotného stavu jej syna, nič jej nebráni požiadať opätovne o predmetný peňažný príspevok.

66. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobkyne uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

67. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti na jeho strane (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).

68. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.